

**OPETUSSUUNNITELMA
LOGISTIIKAN PERUSTUTKINTO**

Vahvistettu 15.11.2016
Rehtorin päätös 316/20/2016

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	TUTKINNON RAKENNE JA MUODOSTUMINEN	4
3	AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	5
3.1	Pakolliset tutkinnon osat	5
3.1.1	Kuljetusalan perustason ammattipätevyys	5
3.1.2	Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta	6
3.1.3	Kuorma-autokuljetukset	7
3.1.4	Yhdistelmäajoneuvokuljetukset.....	8
3.2	Valinnaiset tutkinnon osat	9
3.2.1	Työkoneiden käyttö ja huolto	9
3.2.2	Massatavarakuljetukset	10
3.2.3	Logistiikan perustutkinnon valinnainen tutkinnon osa	11
3.2.4	Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa	11
3.2.5	Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta.....	12
3.2.6	Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta	12
3.2.7	Yritystoiminnan suunnittelu	12
3.2.8	Huippuosaajana toimiminen.....	12
3.2.9	Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	12
3.2.10	Yrityksessä toimiminen	13
3.2.11	Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista	13
3.2.12	Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista.....	13
4	YHTEISET TUTKINNON OSAT	13
5	VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	14
6	TUTKINTOA YKSILÖLLISESTI LAAJENTAVAT TUTKINNON OSAT	15
7	LIITTEET	15

1 Johdanto

Logistiikan tehtävänä on yhteiskunnan, tavara- ja henkilöliikenteen sekä muiden logististen palvelujen turvaaminen. Logistiikan perustutkinnon tutkintonimikkeet Jämsän ammattiopistossa ovat **autonkuljettaja, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja ja linja-autonkuljettaja**. Koulutusohjelmissa voi erikoistua alueellisen elinkeinoelämän tarpeiden mukaisiin ammatteihin ja suoritealoihin (esim. sora-, kappaletavara-, puu- ja säiliöautokuljetukset).

Logistiikan pääasiallisina oppimisympäristöinä toimivat oppilaitoksen tilat ja ajoneuvokaluusto sekä seutukunnan työssäoppimispaikat. Asiakastöitä tehdään lähi- ja työssäoppimisjaksoilla. Ammatilliset opinnot muodostuvat tietopuolisista ja käytännön oppimistehtävistä. Oppimistehtäviä voi tehdä oman aikataulun mukaisesti. Tämä antaa pohjan osaamisperusteiselle oppimiselle. Oppimistehtävät muuttuvat haasteellisimmiksi sitä mukaan, kun kädentaidot ja osaaminen kehittyvät. Puhtaasti osaamisperusteista oppimista rajoittavat kuitenkin kuljetusalalla voimakkaasti alan viranomais määräykset. Kuljettajakoulutuksen rungon muodostavat B-, C- ja CE-ajokorttien sekä kuljetusalan perustason ammattipätevyys suorittaminen. Ratkaisevaksi tekijäksi näissä nousee opiskelijan ikä, joka ohjaa ajokorttikoulutusten etenemistä ja viime kädessä tutkinnonosien suorittamista.

Yhteiset tutkinnonosat voidaan opiskella entistä paremmin osaamis- ja työelämälähtöisesti. Ne etenevät 1. ja 2. opiskeluvuoden aikana rintarinnan ammatillisten opintojen kanssa. Sisältöjä on integroitu ammatillisiin aineisiin sekä lähi- että työssäoppimisjaksoilla. Opintosisältöjen osittainen yhdistäminen poistaa päällekkäisyyksiä ja mahdollistaa käytännössä nopeamman valmistumisen. Osaamisperusteisuuden toteutumista tuetaan myös opetushenkilöstön ohjausresurssia lisäämällä. Opettajilla on jatkossa enemmän aikaa ja osaamista opiskelijoiden henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Lainsäädäntömuutosten myötä toisen asteen ammatillinen koulutus kantaa nykyään päävastuun kuljettajakoulutuksesta. Kuljetusalan työllistymisnäköymät ovat näin ollen erinomaiset.

Logistiikan perustutkintoon sovelletaan SORA-lainsäädäntöä. Tämä tarkoittaa sitä, että alalle ei voida valita opiskelijaa, jonka terveydentila tai toimintakyky aiheuttaa alalla työskennellessä turvallisuusriskin. Tällä perusteella opinto-oikeus voidaan peruuttaa myös opintojen alettua.

Opetussuunnitelmassa käytettävät lisämerkinnät viittaavat (y) yrittäjyysosaamiseen ja (kv) kansainvälisyysosaamiseen. Ammatillisten tutkinnon osien ja yhteisten tutkinnon osien integrointi ilmaistaan (ig) -merkinnällä.

Tämä opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa täydentää logistiikan perustutkinnon perusteita (OPH:n määräys 77/011/2014) ja on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä sen ja tutkintokohtaisen opetussuunnitelman yhteisen osan kanssa.

2 Tutkinnon rakenne ja muodostuminen

Logistiikan perustutkinto 180 osp

Ammatilliset tutkinnon osat (135 osp), pakolliset tutkinnon osat (90 osp)

Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osp
Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta, 40 osp

**Kuljetuspalvelujen osaamisala,
autonkuljettaja**
Kuorma-autokuljetukset, 40 osp

**Kuljetuspalvelujen osaamisala,
yhdistelmä ajoneuvonkuljettaja**
Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp

Ammatilliset tutkinnon osat (135 osp), valinnaiset tutkinnon osat (45 osp)

Työkoneiden käyttö ja huolto, 15 osp
Massatavarakuljetukset, 30 osp
Logistiikan perustutkinnon valinnainen tutkinnon osa
Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnoista, 15 osp
Tutkinnon osa ammattitutkinnoista tai
erikoisammattitutkinnoista, 15 osp
Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp

Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva
tutkinnon osa, 15 osp
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
Yrityksessä toimiminen, 15 osp
Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp
Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 5-15 osp

Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp
Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp
Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp

Vapaasti valittavat tutkinnon osat (10 osp)

Ammatillisia tutkinnon osia
Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia
Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja
Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja
Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia tutkinnon osia

3 Ammatilliset tutkinnon osat

3.1 Pakolliset tutkinnon osat

3.1.1 Kuljetusalan perustason ammattipätevyys

Tutkinnonosa on lakisääteinen DIR 2003/59/EY kuljettajakoulutuksen kokonaisuus.

Kuljetusalan perustason ammattipätevyys, 10 osaamispistettä		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Kuljetusalan perustason ammattipätevyys 10 osp	<p>Kaikille pakolliset oppiaineet ovat seuraavat: (Tavoitelauseen edessä on direktiivin DIR 2003/59/EY mukainen numerointi)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1.1 Voimansiirron ominaisuudet ja sen käytön optimointi - 1.2 Hallintalaitteiden tekniset ominaisuudet ja toiminta ajoneuvon hallitsemiseksi, kulumisen minimoimiseksi ja toimintahäiriöiden ehkäisemiseksi - 1.3 Polttoaineen käytön optimointi - 2.1 Tielikenteen sosiaalinen ympäristö ja siihen liittyvä säännöstö - 3.1 Liikenteeseen ja työtaturmiin liittyvät riskit - 3.2 Rikollisuuden ja salamatkustajien kuljetuksen ennaltaehkäisy - 3.3 Fyysisten riskien ennaltaehkäisy - 3.4 Fyysisen ja henkisen suorituskyvyn merkitys - 3.5 Häätätilanteita arviointi - 3.6 Yrityksen imagoa tukeva käyttäytyminen (y) <p>Tavaraliikenteen kuljettajille pakolliset oppiaineet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1.4 Ajoneuvon kuormittaminen turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti - 2.2 Tavarankuljetusta koskeva säännöstö - 3.7 Tavarankuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä <p>Henkilöliikenteen kuljettajille pakolliset oppiaineet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1.5 Matkustajien turvallisuudesta ja mukavuudesta huolehtiminen - 1.6 Ajoneuvon kuormittaminen turvallisuussääntöjen ja ajoneuvon tarkoituksenmukaisen käytön mukaisesti - 2.3 Matkustajien kuljetusta koskevan säännöstö - 3.8 Matkustajakuljetusten taloudellinen ympäristö ja markkinajärjestelmä <p>Tässä kuvattuja sisältöjä opiskelija oppii, jotta voi osoittaa osaamisensa pakollisessa ammattipätevyyskokeessa.</p>	<p>Toteuttamistapana hyväksytään vain lähiopetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiimioppiminen - Oppimistehtävät - Kontaktiopetus - Työsali - Oppilaitosympäristö - Työelämä vierailut - Ajo-opetus
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattipätevyyskokeen arvosana. Kokeen vastauksista on oltava 75% oikein.		
Ammattiosaamisen näyttö		
Näyttönä suoritetaan ammattipätevyyskoe, kun opiskelija on opiskellut edellä lueteltuja aihealueita 280 h.		

3.1.2 Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta

Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta 40 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Kuorma-auton tavarankuljetusten hallinta 40 osp	<p>Kuljetusalalle perehdytys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - työajat ja poikkeamista sopiminen - asiakaslähtöinen toiminta ja tuloksellisuus (y) - työvälineiden käyttö, säilytys ja huolto - korjaamon turvallisuus- ja työturvallisuusohjeet - korjaamonostureiden ja -laitteiden turvallinen käyttö - alan koneisiin ja laitteisiin tutustuminen työturvallisuuden näkökulmasta ja tästä raportointi (tekstinkäsittely-, laskenta- ja esitysgrafiikka-ohjelmat) - työpisteen siisteys - jätteiden lajittelu ja ympäristön suojelu - ensiapu-, työturvallisuuskortti- ja tulityökortti-kurssi <p>Kuljettajan perustehtävissä toimiminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohjeiden ja määräysten mukaiset työtilanteet - kuorma-auton perushuoltotoimet - kuorma-auton hydrauliiikan, pneumatiikan ja sähkötekniikan laitteet ja toimintaperiaatteet - logistiikan telemaattiset järjestelmät - rahduspaino - kuljetusasiakirjat - pakkausten ja kuljetusyksiköiden merkinnät - tavaraterminalissa olevat apu – ja kuorman käsittelylaitteet - tavaroiden vastaanottaminen ja säilyttäminen - tavaroiden kerääminen, lähettäminen, kuormaaminen ja purkaminen - erilaiset kuormatilat 	<p>Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallinen oppiminen, ongelmaperusteinen oppiminen - Kontaktiopetus - Oppimistehtävät - Tekniset harjoitustyöt - Työelämävierailut/vierailijat - Verkko-oppiminen - Projektioppiminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitos ja sen ajoneuvokalusto: asiakas- ja harjoitustyöt - Verkko-oppimisympäristöt (mm. Optima) - Työpaikat (kuljetusyrietykset) - Itsenäisen opiskelun ympäristöt <p>Integroinnin toteutus:</p> <p>Yhteisiä tutkinnon osia pyritään integroimaan opetukseen niin, että suurin osa opetuksesta tukee suoraan ammattiaineiden ymmärtämistä ja osaamisen syventämistä. Integroinnin työkaluina käytetään logistiikka-alan käytännön töitä, harjoituksia, raportointi- ja tiedonetsintätehtäviä sekä työssä jaksamisen edistämistoimia.</p> <p>Korttikoulutukset toteutetaan ko. koulutuspakettien mukaan.</p> <p>Tutkinnon osaan sisältyy työssäoppimista vähintään 12 osaamispistettä.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattiosaamisen näytön arvosana.		
Ammattiosaamisen näyttö		
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija valmistaa ja varmistaa kappaletavaralähetysten kuorma-auton kuormatilaan ja osoittaa kuljetusalan perustöiden avulla riittävän laajan osaamisensa.</p> <p>Näyttöympäristö: Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työpaikalla (esim. raskaan kaluston korjaamo, kuljetusliike tai tavaraterminali) ja oppilaitoksessa mahdollisimman aidossa kuljetusalan ympäristössä.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättää opettaja työelämän edustajaa kuultuaan.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.1.3 Kuorma-autokuljetukset

Kuorma-autokuljetukset 40 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Kuorma-autokuljetukset 40 osp	<ul style="list-style-type: none"> - työympäristön järjestys ja siisteys - terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioiminen kuljetustehtävässä - asiakaspalvelutilanne - sisäinen yrittäjäyys ja laatujärjestelmien vaatimukset - kuorma-auton päivittäiset tarkastukset ja tarvittavat huoltotoimet - työtehtävässä tarvittavat asiakirjat - työtehtävän edellyttämän kuorma-auton ja siihen soveltuvan kuormatilan valinta - kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta - lisälaitteiden ja välineiden käyttäminen (takatai sivulaitanostin, trukki, kappaletavaranosturi) - vähintään kahden erityyppisen kappaletavarakuljetuksen kuormaaminen, purkaminen ja kuljettaminen - kuorma-auton kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaan (työaika-, ajoaika- ja lepoaikasäädökset) - kuljetustehtävän suorittaminen turvallisesti, taloudellisesti ja ennakoiden - C-luokan kuljettajatutkinnon suorittaminen - ADR -peruskurssin ja kokeen hyväksytysti suorittaminen - kuljetusalan työturvakortin suorittaminen (ig) 	<p>Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallinen oppiminen, ongelmaperusteinen oppiminen - Kontaktiopetus (pakollinen mm. lupakorttikoulutuksissa) - Oppimistehtävät - Työelämävierailut/vierailijat - Verkko-oppiminen - Projektioppiminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitos ja sen ajoneuvokalusto: asiakas- ja harjoitustyöt - Verkko-oppimisympäristöt (mm. Optima) - Työpaikat (kuljetusyritykset) - Itsenäisen opiskelun ympäristöt <p>Integroinnin toteutus: Yhteisiä tutkinnon osia pyritään integroimaan opetukseen niin, että suurin osa opetuksesta tukee suoraan ammattiaineiden ymmärtämistä ja osaamisen syventämistä. Integroinnin työkaluina käytetään logistiikka-alan käytännön töitä, harjoituksia, raportointi- ja tiedonetsintätehtäviä sekä työssä jaksamisen edistämistoimia.</p> <p>Korttikoulutukset toteutetaan ko. koulutuspakettien mukaan.</p> <p>Tutkinnon osaan sisältyy työssäoppimista vähintään 20 osaamispistettä.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattiosaamisen näytön arvosana.		
Ammattiosaamisen näyttö		
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija suorittaa päivittäiset huolto- ja tarkastustoimet ajoneuvolle sekä kuljettaa kuorma-autolla kuorman. Erilaisia kuljetustehtäviä tehdään niin paljon, että osaaminen voidaan osoittaa kattavasti.</p> <p>Näyttöympäristö: Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työpaikalla ja oppilaitoksessa mahdollisimman aidossa kuljetusalan ympäristössä.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättää opettaja työelämän edustajaa kuultaan.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.1.4 Yhdistelmäajoneuvokuljetukset

Yhdistelmäajoneuvokuljetukset 40 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Yhdistelmäajoneuvokuljetukset 40 osp	<ul style="list-style-type: none"> - työympäristön järjestys ja siisteys - terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioiminen kuljetustehtävässä - asiakaspalvelutilanne - sisäinen yrittäjyys ja laatujärjestelmien vaatimukset - yhdistelmäajoneuvon päivittäiset tarkastukset ja tarvittavat huoltotoimet - työtehtävässä tarvittavat asiakirjat - työtehtävän edellyttämän yhdistelmäajoneuvon ja siihen soveltuvan kuormatilan valinta - kuljetustehtävään soveltuvan reitin suunnittelu ja valinta - lisälaitteiden ja välineiden käyttäminen (takatai sivulaitanostin, trukki, kappaletavaranosturi) - vähintään kahden erityyppisen kappaletavarakuljetuksen kuormaaminen, purkaminen ja kuljettaminen - yhdistelmäajoneuvon kytkeminen ja irrottaminen - yhdistelmäajoneuvon kuljettaminen säädösten ja määräysten mukaan (työaika-, ajoaika- ja lepoaikasäädökset) - CE-luokan kuljettajatutkinnon suorittaminen - ADR -peruskurssin ja kokeen hyväksytysti suorittaminen - kuljetusalan työturvakortin suorittaminen (ig) 	<p>Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallinen oppiminen, ongelmaperusteinen oppiminen - Kontaktiopetus (pakollinen mm. lupakorttikoulutuksissa) - Oppimistehtävät - Työelämävierailut/vierailijat - Verkko-oppiminen - Projektioppiminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitos ja sen ajoneuvokalusto: asiakas- ja harjoitustyöt - Verkko-oppimisympäristöt (mm. Optima) - Työpaikat (kuljetusyritykset) - Itsenäisen opiskelun ympäristöt <p>Integroinnin toteutus: Yhteisiä tutkinnon osia pyritään integroimaan opetukseen niin, että suurin osa opetuksesta tukeekin suoraan ammattiaineiden ymmärtämistä ja osaamisen syventämistä. Integroinnin työkaluina käytetään logistiikka-alan käytännön töitä, harjoituksia, raportointi- ja tiedonetsintätehtäviä sekä työssä jaksamisen edistämistoimia.</p> <p>Korttikoulutukset toteutetaan ko. koulutuspakettien mukaan.</p> <p>Tutkinnon osaan sisältyy työssäoppimista vähintään 20 osaamispistettä.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattiosaamisen näytön arvosana.		
Ammattiosaamisen näyttö		
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija suorittaa päivittäiset huolto- ja tarkastustoimet ajoneuvolle sekä kuljettaa yhdistelmäajoneuvolla kuorman. Erilaisia kuljetustehtäviä tehdään niin paljon, että osaaminen voidaan osoittaa kattavasti.</p> <p>Näyttöympäristö: Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työpaikalla ja oppilaitoksessa mahdollisimman aidossa kuljetusalan ympäristössä.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättää opettaja työelämän edustajaa kuultuaan.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.2 Valinnaiset tutkinnon osat

3.2.1 Työkoneiden käyttö ja huolto

Työkoneiden käyttö ja huolto 15 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Työkoneiden käyttö ja huolto 15 osp	<ul style="list-style-type: none"> - työkoneen siisteys ja puhtaus - yleisimpien ajettavien työkoneiden käytön perusasiat ja muuttuvien olosuhteiden asettamat vaatimukset - työkoneen käyttökelpoisuuden ja turvallisuuden tarkistaminen - työkoneen päivittäiset huoltotoimet ja ylläpitohuoltotyöt käyttöohjeen mukaisesti - työkoneen varusteiden valinta ja kiinnittäminen - koneen tarkoituksenmukainen ja taloudellinen työskentely sekä henkilökohtaisten suojavälineiden käyttö ja työturvallisuus-ohjeiden noudattaminen - noston suorittaminen kuormauslaitteella turvallisista menetelmistä käyttäen - merkinantajana toimiminen - taakan painon määrittäminen huomioon ottaen kuormattavan kohteen kantavuus - jätteistä huolehtiminen - T-luokan ajokortin suorittaminen 	<p>Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallinen oppiminen, ongelmaperusteinen oppiminen - Kontaktiopetus (pakollinen mm. lupakorttikoulutuksessa) - Oppimistehtävät - Työelämävierailut/vierailijat - Verkko-oppiminen - Projektioppiminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitos ja sen ajoneuvokalusto: asiakas- ja harjoitustyöt - Verkko-oppimisympäristöt (mm. Optima) - Työpaikat (kuljetusyritykset) - Itsenäisen opiskelun ympäristöt <p>Integroinnin toteutus: Yhteisiä tutkinnon osia pyritään integroimaan opetukseen niin, että suurin osa opetuksesta tukee suoraan ammattiaineiden ymmärtämistä ja osaamisen syventämistä. Integroinnin työkaluina käytetään logistiikka-alan käytännön töitä, harjoituksia, raportointi- ja tiedonetsintätehtäviä sekä työssä jaksamisen edistämistoimia.</p> <p>Korttikoulutukset toteutetaan ko. koulutuspakettien mukana.</p> <p>Tutkinnon osaan sisältyy työssäoppimista vähintään 8 osaamispistettä.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattiosaamisen näytön arvosana.		
Ammattiosaamisen näyttö		
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija tekee työkoneen käyttöön liittyvää työtä konetyypille tyypillisessä työympäristössä. Töitä tehdään niin paljon, että osaaminen voidaan osoittaa kattavasti.</p> <p>Näyttöympäristö: Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan oppilaitoksessa.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättää opettaja</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.2.2 Massatavarakuljetukset

Massatavarakuljetukset, 30 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Massatavarakuljetukset, 30 osp <small>(Maa-aineksen kuljetukset, turve-/ hakekuljetukset, puutavarakuljetukset sis. energiapuun, säilökuljetukset esim. polttoaine, maito, kemikaali, bulk)</small>	<ul style="list-style-type: none"> - työympäristön järjestys ja siisteys - terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioiminen kuljetustehtävissä - asiakaspalvelutilanteet - sisäinen yrittäjyys ja laatujärjestelmien vaatimukset - kuljetustehtäväreittien suunnittelu - massatavarakuljetuksen kuormaaminen, purkaminen ja kuljettaminen - lisälaitteiden ja välineiden käyttäminen - massatavarakuljetusten tunteminen - telemaattisten ja kuormavaakojen käyttäminen - tieturvakoulutus 	<p>Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallinen oppiminen, ongelmaperusteinen oppiminen - Kontaktiopetus (pakollinen mm. lupakorttikoulutuksessa) - Oppimistehtävät - Työelämävierailut/vierailijat - Verkko-oppiminen - Projektioppiminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitos ja sen ajoneuvokalusto: asiakas- ja harjoitustyöt - Verkko-oppimisympäristöt (mm. Optima) - Työpaikat (kuljetusyrietykset) - Itsenäisen opiskelun ympäristöt <p>Integroinnin toteutus: Yhteisiä tutkinnon osia pyritään integroimaan opetusseen niin, että suurin osa opetuksesta tukee suoraan ammattiaiaineiden ymmärtämistä ja osaamisen syventämistä. Integroinnin työkaluina käytetään logistiikka-alan käytännön töitä, harjoituksia, raportointi- ja tiedonetsintätehtäviä sekä työssä jaksamisen edistämistoimia.</p> <p>Korttikoulutukset toteutetaan ko. koulutuspakettien mukaan.</p> <p>Tutkinnon osaan sisältyy työssäoppimista.</p>
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattiosaamisen näytön arvosana.		
Ammattiosaamisen näyttö		
<p>Näytön kuvaus: Opiskelija suunnittelee, kuormaa, kuljettaa ja purkaa massatavarakuljetuksen.</p> <p>Näyttöympäristö: Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan työpaikalla tai oppilaitoksessa mahdollisimman aidoissa kuljetusalan ympäristöissä.</p> <p>Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättää opettaja työelämän edustajaa kuultuaan.</p>		Ei muuta osaamisen arviointia.

3.2.3 Logistiikan perustutkinnon valinnainen tutkinnon osa

Opiskelija voi valita logistiikan perustutkinnon perusteiden valinnaisista tutkinnon osista (OPH:n määräys 39/011/2014). Opetusmenetelmänä on työssäoppiminen, joka edellyttää ammattitaitovaatimusten mukaista työpaikkaa. Tutkinnon osan voi suorittaa myös henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa sovitulla tavalla. Osaaminen arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä työpaikalla.

3.2.4 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa

Opiskelija voi valita opintoihinsa Jyväskylän koulutuskuntayhtymän tarjonnassa olevia paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia.

- Alan työtehtävissä toimiminen ulkomailla tutkinnon osa
- Verkkovideon toteuttaminen tutkinnon osa
- Eri alojen alakohtaisia tutkinnon osia

Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

Jämsän ammattiopistossa järjestetään logistiikka-alalla paikallisena tutkinnon osana Ajoneuvon huoltaminen, 15 osp*

Ajoneuvon huoltaminen 15 osp		
Opintojakso	Osaamistavoitteet ja sisällöt	Toteuttamistavat ja oppimisymp.
Ajoneuvon huoltaminen 15 osp	<p>Tutkinnonosan tavoitteena on oppia tekemään ajoneuvon huollon ja korjauksen perustöitä työskentelemällä autoalan asiakastyökorjaamossa sekä itsenäisesti että työryhmän jäsenenä. (y)</p> <p>Autoalalle perehdytys:</p> <ul style="list-style-type: none"> - työajat ja poikkeamista sopiminen - työvälineiden käyttö, säilytys ja huolto - korjaamon turvallisuus- ja työturvallisuusohjeet - korjaamonostureiden ja -laitteiden turvallinen käyttö - autoalan koneisiin ja laitteisiin tutustuminen työturvallisuuden näkökulmasta ja tästä raportointi - työpisteen siisteys, korjauskohteen suojele - jätteiden lajittelu ja ympäristön suojele <p>Autoalan perustyöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiakaslähtöinen toiminta ja tuloksellisuus (y) - mittapiirrosten lukeminen ja eri mittalaitteiden käyttö - mig-hitsaus, metallintyöstö, tinaus- ja liitostyöt - auton kokonaisrakenteen tunteminen - huoltotoissa käytettävien nesteiden, voiteluaineiden ja kemikaalien käyttäminen - moottoriajoneuvojen ja niiden osien korjausehdot (AUNE) - auton renkaan irrotus vanteelta, asennus ja tasapainotus rengasmääräykset huomioiden - nestejarrut ja jarrujen huolto-osien vaihto - auton pesu vahaus ja korivaurioiden toteaminen - ajoneuvon perushuoltotöiden tekeminen 	<p>Vaihtoehtoisia toteuttamistapoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteistoiminnallinen oppiminen, ongelmaperusteinen oppiminen - Kontaktiopetus - Oppimistehtävät - Tekniset harjoitustyöt - Työelämävierailut/vierailijat - Verkko-oppiminen (esim. Pro-Diags-oppimistehtävät) - Projektioppiminen <p>Oppimisympäristöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilaitos - Asiakastyökorjaamossa (oppilaitos / työpaikka) - Työsali - Verkko-oppimisympäristöt (mm. Optima) - Työpaikat - Itsenäisen opiskelun ympäristöt <p>Yhteisiä tutkinnon osia pyritään integroimaan opetukseen niin, että suurin osa opetuksesta tukee suoraan ammattitaitoaineiden ymmärtämistä ja osaamisen syventämistä. Integroinnin työkaluina käytetään autoalan käytännön töitä,</p>

		harjoituksia, raportointi- ja tiedonetsintätehtäviä sekä työssä jaksamisen edistämistoimia.
Tutkinnon osan arviointi: Osaamisen arviointi		
Tutkinnon osan arvosana on ammattiosaamisen näytön arvosana.		
Ammattiosaamisen näyttö		
Näytön kuvaus: Opiskelija tekee ajoneuvon huollon ja osoittaa autoalan perustöiden avulla riittävän laajan osaamisensa. Näyttöympäristö: Ammattiosaamisen näyttö toteutetaan oppilaitoksen ajoneuvokorjaamossa. Arviointi ja arvioijat: Arviointi perustuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin, opiskelijan itsearviointiin ja arviointikeskusteluun. Arvosanasta päättää opettaja	Ei muuta osaamisen arviointia.	

*Tutkinnon osaa ei tarjota enää lukuvuodesta 2016-2017 lähtien.

3.2.5 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta

Opiskelija voi valita yhden ammatillisen tutkinnon osan ammatillisista perustutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt. Mikäli valitun perustutkinnon ammatillinen tutkinnon osa on alle 15 osaamispistettä, voidaan valita useampi tutkinnon osa niin, että 15 osaamispisteen laajuus täyttyy.

3.2.6 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

Opiskelija voi valita yhden ammatillisen tutkinnon osan ammattitutkinnoista tai erikoisammattitutkinnoista, joiden tutkinnon perusteet Opetushallitus on määrännyt.

3.2.7 Yritystoiminnan suunnittelu

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.8 Huippuosaajana toimiminen

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.9 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.10 Yrityksessä toimiminen

Tutkinnon osan toteuttamis- ja arviointisuunnitelma on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

3.2.11 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista

Opiskelija voi valita yhden ammatillinen tutkinnon osan alaan liittyvistä ammattikorkeakouluopinnoista.

3.2.12 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista

Opiskelija voi valita yhden tutkinnon osan vapaasti valittavista tutkinnon osista. Mikäli sisällytetty tutkinnon osa on ammatillinen, se arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä.

4 Yhteiset tutkinnon osat

Yhteiset tutkinnon osat on kuvattu yhteisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

Yhteiset tutkinnon osat, 35 osp

Yhteiset tutkinnon osat (35 osp)		
Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (8 osp + 3 osp)		
Aidinkieli	5	0-3
Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	0-3
Vieraat kielet	2	0-3
Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp (6 osp + 3 osp)		
Matematiikka	3	0-3
Fysiikka ja kemia	2	0-3
Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen	1	0-3
Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp (5 osp + 3 osp)		
Yhteiskuntataidot	1	0-3
Työelämätaidot	1	0-3
Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0-3
Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0-3
Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		
Kulttuurien tuntemus		0-3
Taide ja kulttuuri		0-3
Etiikka		0-3
Psykologia		0-3
Ympäristöosaaminen		0-3
Jokin 3.1.1-3.3.4 kohdista		0-3

5 Vapaasti valittavat tutkinnon osat

Opiskelijan henkilökohtaisten opintopolkujen toteuttamista tuetaan vapaasti valittavilla tutkinnon osilla. Vapaasti valittavat tutkinnon osat (10 osp) voivat koostua yhdestä tai useammasta tutkinnon osasta. Vapaasti valittavien tutkinnon osien tulee tukea tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita, joita ovat:

1) Ammatilliset tutkinnon osat

- Tutkinnon osia toisista ammatillisista perustutkinnoista
- Tutkinnon osia omasta ammatillisesta perustutkinnosta
- Tutkinnon osia ammatti- tai erikoisammattitutkinnoista

Ammattitaito osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä tai tutkintotilaisuudessa.

Osaaminen arvioidaan asteikolla T1 – H2 – K3 ja ammatti- tai erikoisammattitutkinnoissa Hyväksytty.

2) Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat

- Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä tarjottavat paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat tutkinnon osat on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa.

Ammattitaito osoitetaan ammattiosaamisen näytöllä. Osaaminen arvioidaan asteikolla T1 – H2 – K3.

3) Yhteiset tutkinnon osat tai lukio-opinnot

- Yhteisten tutkinnon osien osa-alueet (toteutus- ja arviointisuunnitelmat on kuvattu yhteisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa).
- Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaiset opinnot.

Osaaminen arvioidaan asteikolla T1 – H2 – K3. Lukion arvosanat muunnetaan määräyksen mukaisesti (arvosanojen muuntotaulukko).

4) Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevat opinnot

- Jyväskylän koulutuskuntayhtymän jatko-opintovalmiuksia tukeville opinnoille ja ammatillista kehittymistä tukeville opinnoille laaditaan ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja kriteerit ja ammattitaidon osoittamistavat tai osaamisen arviointi. Lisäksi tutkinnon osat nimetään ja niille määritellään laajuus osaamispisteinä.

Tutkinnon osat kuvataan kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa. Osaaminen arvioidaan asteikolla Hyväksytty tai T1 – H2 – K3.

- Osaamisen tunnustaminen yliopisto-opinnoista, ammattikorkeakoulu-opinnoista, lukio tai kansalaisopisto-opinnoista.

Osaaminen arvioidaan asteikolla Hyväksytty tai T1 – H2 – K3. Tarvittaessa arvosanat muunnetaan määräyksen mukaisesti (arvosanojen muuntotaulukko).

5) Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvat yksilölliset tutkinnon osat

- Työkokemusta oman tai muiden alojen työssä, itsenäisessä ammatinharjoittamisessa tai yrittämisessä.

Tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset, arvioinninkohteet ja arviointikriteerit sekä toteuttaminen on kuvattu kaikille tutkinnoille yhteisten valinnaisten tutkinnon osien opetussuunnitelmassa. Osaaminen arvioidaan asteikolla Hyväksytty.

6 Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelija voi yksilöllisesti sisällyttää perustutkintoonsa enemmän tutkinnon osia, jos se on tarpeellista työelämän alakohtaisen tai paikallisten ammattitaitovaatimusten tai opiskelijan ammattitaidon syventämisen kannalta. Tutkintoa yksilöllisesti laajentavat tutkinnon osat voivat olla ammatillisia tutkinnon osia tai paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia. Tutkinnon osia voidaan valita osaksi tutkintoa, mikäli opiskelijan opintoaika ei pääsääntöisesti pitene peruskoulupohjaisella opiskelijalla yli kolmen vuoden ja ylioppilastutkinnon suorittaneella opiskelijalla yli kahden vuoden.

7 Liitteet

LIITE 1 Tutkinnon osien suorittamisjärjestys

LIITE 1 a: Tutkinnon osien suorittamisjärjestys: autonkuljettajat ja yhdistelmäajoneuvonkuljettajat

1 VUOSI	<p>Kuorma-auton tavarakuljetusten hallinta, 40 osp ja Yhteiset tutkinnonosat n. 25 osp Ammatilliset ja yhteiset opinnot etenevät tasaisesti koko lukuvuoden.</p> <p>Työssäoppimista yksi jakso (12 osp).</p>
2 VUOSI	<p>Työkoneiden käyttö ja huolto 15 osp + Massatavarakuljetukset 30 osp Yrityksessä toimiminen, 15 osp ja Yhteiset tutkinnonosat, n. 10 osp. Ammatilliset ja yhteiset opinnot etenevät tasaisesti koko lukuvuoden.</p> <p>Työssäoppimista 2 jaksoa (24 osp). Ammattiosaamisen näytöt tutkinnonosittain.</p>
3 VUOSI	<p>Valitaan osaamisalan mukaan: Kuorma-autokuljetukset, 40 osp tai Yhdistelmäajoneuvokuljetukset, 40 osp ja Vapaasti valittavat tutkinnonosat 10 osp.</p> <p>Työssäoppimista 2 jaksoa (24 osp). Ammattiosaamisen näytöt tutkinnonosittain.</p>

*Kuljetusalan perustason ammattipätevyyden (10 osp) tunteja kerätään henkilökohtaisen seurannan mukaan koko koulutuksen ajan lähiovetustunneilta. Ammattiosaamisen näyttö annetaan opintojen lopussa.

LIITE 1 b: Tutkinnon osien suorittamisjärjestys: linja-autonkuljettajat:

Linja-autonkuljettajiksi opiskelevat suorittavat kuljetusalan perusopinnot ja yhteiset tutkinnonosat auton- ja yhdistelmäajoneuvonkuljettajien mukana. Erikoistumisopinnot hankitaan Jyväskylän aikuisopistolta. Osaaminen todennetaan ammattiosaamisen näytöillä työssäoppimispaikalla.

LIITE 2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuva tutkinnon osa;
Ajoneuvon huoltaminen tutkinnon osan ammattitaitovaatimukset, arvioinninkohteet ja –kriteerit*

*Tutkinnon osaa ei tarjota enää lukuvuodesta 2016-2017 lähtien.

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- tehdä ajoneuvon pesun, vahauksen ja tarkastaa mahdolliset korivauriot
- tunnistaa huollon yhteydessä esiin tulevat korroosioneston puutteet ja osaa neuvoa asiakasta jatkotoimenpiteitä varten
- tehdä ajoneuvon perushuoltotöitä, esim.:
  - jarrujen huolto-osien vaihdon
  - pyörien tarkastuksen ja rengastyön
- käyttää auton huoltoon tarkoitettuja työvälineitä ja laitteita sekä säilyttää ja huoltaa niitä oikealla tavalla
- hoitaa asiakaspalvelutilanteen
- käyttää huoltotarvikkeita sekä jätteiden lajittelun ja uusiokäytön
- huolehtia ympäristönsuojelusta, työturvallisuudesta ja työpisteensä siisteydestä
- ottaa huomioon korjausehdot ja autoalan keskeisen lainsäädännön vaikutukset omassa työssään
- käyttää tieto- ja viestintätekniikan laitteita ja alan ohjelmistoja
- alalla tarvittavan sanaston
- tunnistaa töissään työturvallisuusriskit ja tietää, miten välttää vaaratilanteet ja miten vaaratilanteessa tulee toimia, sekä tuntee yleistiedot ensiavun antamisesta
- edistää toiminnallaan työssään ja työyhteisössään yritystoiminnan tuloksellisuutta
- ylläpitää työkykyään.

Opiskelija

- tuntee yrittäjyyden periaatteen huoltotöissä.

Osaamisen arviointi

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1 Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Työn kokonaisuuden hallinta	suunnittelee ja tekee ohjattuna työprosessiin kuuluvat työvaiheet	suunnittelee annettujen ohjeiden mukaan työprosessin ja toteuttaa sen pääsääntöisesti itsenäisesti	suunnittelee ja toteuttaa työprosessin itsenäisesti
	noudattaa työaikoja ja toimii ohjattuna ohjeiden mukaisesti	noudattaa työaikoja ja annettuja ohjeita	noudattaa työaikoja ja suunnitelmia sekä neuvottelee mahdollisista poikkeamista
Taloudellinen ja laadukas toiminta	toimii ohjattuna asetettujen laatu- ja talous tavoitteiden mukaisesti.	toimii asetettujen laatu- ja talous tavoitteiden mukaisesti.	toimii asetettujen laatu- ja talous tavoitteiden mukaisesti ja kehittää omaa toimintaansa laatutavoitteiden saavuttamiseksi.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1 Opiskelija tai tutkinnon suorittaja	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Korinhuolto	pesee ja vahaa ajoneuvon korin pinnan	pesee ja vahaa ajoneuvon korin pinnan ja toteaa mahdolliset korivauriot	huoltaa ajoneuvon korin valmistajan ohjeiden mukaan ja keskustelee mahdollisista korjaustarpeista
Huoltotyö (ilman valmistajan huolto-ohjelmaa)	tekee ohjatusti ajoneuvon toimintakuntoa ylläpitävän huollon huoltotarpeen huomioiden	tekee annettujen ohjeiden mukaan ajoneuvon toimintakunnan ylläpitävän huollon huoltotarpeen huomioiden	tekee auton toimintakunnan ylläpitävän huollon huomioiden huoltotarpeen
Jarrujen huolto	tekee ohjattuna, valmistajan ohjeita noudattaen jarrujen huolto-osien vaihdon	tekee valmistajan ohjeita noudattaen jarrujen huolto-osien vaihdon	arvioi jarrujen huoltotarpeen ja tekee valmistajan ohjeita noudattaen jarrujen huolto-osien vaihdon
Rengastyö	tekee turvallisuusohjeita noudattaen renkaan irrotuksen ja asennuksen vanteelle sekä ohjattuna tasapainottaa pyörän	tekee turvallisuusohjeita noudattaen renkaan irrotuksen ja asennuksen vanteelle sekä tasapainottaa pyörän	tekee turvallisuusohjeita noudattaen renkaan irrotuksen ja asennuksen vanteelle, tasapainottaa pyörän sekä arvioi renkaan kunnan perusteella alustan huoltotarvetta
Työvälineet, -koneet, materiaalit ja huoltotarvikkeiden käyttö	käyttää keskeisimpiä työvälineitä, -koneita ja materiaaleja tuuissa työtilanteissa ja tunnistaa riskit, mutta tarvitsee välillä ohjausta	käyttää keskeisimpiä työvälineitä, -koneita ja materiaaleja tuuissa työtilanteissa annettujen ohjeiden mukaan	valitsee työhön sopivat työvälineet, -koneet sekä käyttää niitä ja materiaaleja vaihtelevissa työtilanteissa turvallisesti ja taloudellisesti
Asiakaspalvelu	toimii yksinkertaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja osaa kuunnella asiakasta	toimii tavallisimmissa asiakaspalvelutilanteissa annettujen ohjeiden perusteella ja osaa tehdä kysymyksiä ajoneuvon korjaukseen liittyen	hoitaa työkohtaisen asiakaspalvelutilanteen ja osaa neuvoa asiakasta teknisissä asioissa vaihtelevissa tilanteissa huomioiden erilaiset asiakkaat
Kestävä kehitys	lajittelee jätteet ohjeiden mukaan.	pitää työympäristön puhtaana ja järjestyksessä huomioiden kierrätyksen ja lajittelun merkityksen.	pitää työpisteensä puhtaana ja järjestyksessä koko työvaiheen ajan huomioiden kierrätyksen ja lajittelun merkityksen.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija tai tutkinnon suorittaja		
Asiakaspalvelu, korjausehdot ja lainsäädäntö	tuntee asiakaspalvelun periaatteen	tuntee asiakaspalvelun periaatteen ja osaa tehdä kysymyksiä	tuntee asiakaspalvelun periaatteet, osaa hakea tarvittaessa ajoneuvon tekniikkaan liittyvää lisätietoa ja tuntee yrityksen arvot palveluun liittyen
	tuntee tärkeimmät moottoriajoneuvojen ja niiden osien korjausehdot (AUNE)	tuntee keskeisimmät moottoriajoneuvojen ja niiden osien korjausehdot (AUNE)	tuntee keskeisimmät moottoriajoneuvojen ja niiden osien korjausehdot ja tarkistaa tarvittaessa kriittiset kohdat (AUNE)
	noudattaa omassa työssään ajoneuvon teknisistä vaatimuksista sovellettavaa lainsäädäntöä ja tärkeimpiä rengasalan määräyksiä annettujen ohjeiden mukaan	etsii tietoa lainsäädännön toteutumisesta työssään	varmistaa lainsäädännön toteutumisen työssään ja osaa neuvoa asiakasta rengasääköksiin liittyen
Yrittäjyys	arvioi opastettuna oman työn merkitystä yrityksen kannattavuuteen sekä työvirheen merkitystä liikenneturvallisudelle.	arvioi oman työnteon merkitystä koko autoliikkeen toiminnassa	arvioi oman työnteon merkitystä koko autoliikkeen toiminnassa ja kehittää työtapojaan sen mukaisesti sekä tietää virheen korjauksesta aiheutuneet kustannukset yritystoiminnalle ja asiakastyytyvyydelle
Auton kokonaisrakenteen ja järjestelmien toiminnan tunteminen	tuntee pääpiirteissään auton kokonaisrakenteen, järjestelmien toiminnan ja osien nimitykset	tuntee tavanomaisimmin esiintyviä auton kokonaisrakenteita, järjestelmien toimintoja ja osien nimityksiä	tuntee tavanomaisimmin käytetyt auton kokonaisrakenteet, järjestelmien toiminnan ja osien nimitykset
Huolto-ohjeiden ja teknologian käyttö	käyttää huolto-ohjeita sekä ammatissaan tarvittavia tavanomaisia teknisiä ja tietoteknisiä järjestelmiä toistuvissa työtilanteissa, tarvitsee joskus ohjausta	käyttää huolto-ohjeita ja ammatissaan tarvittavia teknisiä ja tietoteknisiä järjestelmiä toistuvissa työtilanteissa	käyttää huolto-ohjeita ja hyödyntää monipuolisesti ammatissaan tarvittavia teknisiä ja tietoteknisiä järjestelmiä
Nesteet ja voiteluaineet	tuntee nesteiden ja öljyjen luokituksen sekä öljymäärien merkityksen ja käyttää annettuja nesteitä ja öljyjä	valitsee ja käyttää ohjattuna valmistajan ohjeen mukaisia nesteitä ja öljyjä	valitsee ja käyttää valmistajan ohjeen mukaisia nesteitä ja öljyjä

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija tai tutkinnon suorittaja		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	suoriutuu tiedonhankinnassa ohjattuna	hankkii tietoa ohjeiden mukaan	toimii oma-aloitteisesti tiedonhankkijana
	selviytyy tutuista tilanteista, mutta muuttuvissa ja valintatilanteissa tarvitsee ohjausta ja tukea	selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii erilaisissa tilanteissa tarkoituksen mukaisesti ja löytää toiminnalleen vaihtoehtoisia toimintatapoja

	arvioi ohjattuna omaa työtään.	ottaa vastaan palautetta ja toimii palautteen mukaisesti	kehittää toimintaansa saamansa palautteen pohjalta
Vuorovaikutus ja yhteistyö	pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä ja pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon muut työyhteisön jäsenet
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia sekä aikatauluja sekä toimii yrityksen arvojen mukaisesti	toimii opiskelu- ja työyhteisössä arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	suhtautuu myönteisesti turvalliseen toimintaan sekä välttää riskejä työssään ja tuntee yleistiedot ensiavun antamisesta	vastaa toimintansa turvallisuudesta	kehittää itsenäisesti toimintaansa turvallisemmaksi
	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön muut jäsenet	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä
	käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä	varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden sekä poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet	osaa arvioida suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön
	käyttää ergonomisia työasentoja	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä teke-mällä autokorjaamossa auton huollon. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatil-lisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu.